

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ (ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.)
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Προληπτικά μέτρα έναντι των δηγμάτων από ζώα
Πληροφορίες για τους ταξιδιώτες

Θηλαστικά

Τα ζώα έχουν την τάση να αποφεύγουν την επαφή με τους ανθρώπους. Εξαιρέση αποτελούν ορισμένα μεγάλα επιθετικά σαρκοφάγα ζώα, τα ζώα που υπερασπίζονται το ζωτικό τους χώρο και τα μικρά τους, καθώς επίσης τα ζώα που νοσούν από λύσσα. Τα τελευταία γίνονται ιδιαίτερα επιθετικά ακόμα και χωρίς καμία πρόκληση. Η λύσσα αποτελεί τον πιο σημαντικό κίνδυνο από δήγματα ζώων στις περιοχές όπου ενδημεί η νόσος. Σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες η λύσσα μεταδίδεται κυρίως από τα σκυλιά. Υπάρχουν επίσης κρούσματα μετάδοσης της νόσου μετά από δήγμα νυχτερίδας, το οποίο διέλαθε της προσοχής καθώς και από δήγμα άλλων θηλαστικών (π.χ. πίθηκος).

Φίδια

Μεγαλύτερος κίνδυνος υπάρχει σε τροπικές και υποτροπικές περιοχές, καθώς και στις ερήμους. Τα περισσότερα δηλητηριώδη είδη δραστηριοποιούνται κυρίως τη νύχτα. Ιδιαίτερα επικίνδυνα φίδια θεωρούνται το Αυστραλιανό καστανό φίδι, η έχιδνα Russell και η κόμπρα στη Νότια Ασία, οι «έχιδνες του τάπητα» (*Echis carinatus*) στη Μέση Ανατολή και τα «coral snake» (κυρίως τα *Micrurus fulvius fulvius* και *Micrurus fulvius tenebre*) και οι κροταλίες στην Αμερική.

Τα περισσότερα δήγματα φιδιών είναι συνέπεια χειρισμού ή παρενόχλησής τους και αποτελούν εκδήλωση άμυνας. Το δηλητήριο των μικρών ή ανώριμων φιδιών μπορεί να βρίσκεται σε ακόμη μεγαλύτερη συγκέντρωση από ότι των μεγαλύτερων φιδιών. Παρόλα αυτά δηλητήριο υπάρχει σε λιγότερα από τα μισά μόνο τραύματα από δήγμα φιδιού.

Γενικά:

- Αποφυγή επαφής με άγρια ζώα
- Άμεσος καθαρισμός του τραύματος από δήγμα ζώου με σαπούνι και νερό και άμεση αναζήτηση ιατρικής βοήθειας
- Αποφυγή περιπάτου με γυμνά πόδια ή με ανοικτά σανδάλια εκεί όπου υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ύπαρξης δηλητηριωδών φιδιών
- Εμβολιασμός κατά της λύσσας σε περιπτώσεις αυξημένου κινδύνου έκθεσης

Οι ταξιδιώτες πρέπει:

- να αποφεύγουν την επαφή με κατοικίδια και άγρια ζώα σε περιοχές όπου ενδημεί η λύσσα.
- να αποφεύγουν συμπεριφορά που μπορεί να τρομάξει, αιφνιδιάσει ή απειλήσει ένα ζώο.
- να επιτηρούν τα παιδιά ώστε να μην πλησιάζουν, αγγίζουν ή προκαλούν οποιοδήποτε ζώο.
- να καθαρίζουν άμεσα το τραύμα από δάγκωμα ζώου με σαπούνι και νερό ή με αντισηπτικό διάλυμα και να αναζητούν **ΑΜΕΣΑ** ιατρική βοήθεια.
- να αναζητούν ιατρική συμβουλή πριν το ταξίδι σχετικά με τον κίνδυνο έκθεσης στη λύσσα.
- να εμβολιάζονται προληπτικά πριν από την αναχώρηση αν έχουν αυξημένο κίνδυνο έκθεσης, όπως:
 - ταξιδιώτες που ταξιδεύουν για μεγάλο χρονικό διάστημα σε περιοχές όπου ενδημεί η λύσσα.
 - ταξιδιώτες που ταξιδεύουν σε περιοχές υψηλού κινδύνου για μικρό χρονικό διάστημα αλλά έχουν αυξημένο κίνδυνο έκθεσης (π.χ. σπηλαιολόγοι, ποδηλάτες, άτομα με δραστηριότητες στη φύση, πεζοπόροι) και όπου οι παροχές υγείας είναι ανεπαρκείς.
 - ταξιδιώτες με αυξημένο κίνδυνο λόγω του επαγγέλματος τους (π.χ. κτηνίατροι, εργαστηριακοί ιατροί).
- να έχουν εξασφαλίσει τον εμβολιασμό των σκύλων και των γάτων που φέρουν μαζί τους σε συγκεκριμένες χώρες. Είναι υποχρεωτικό το πιστοποιητικό εμβολιασμού για να περάσουν τα διεθνή σύνορα. Κάποιες χώρες που είναι ελεύθερες λύσσας, ζητούν επιπλέον πιστοποιητικά τα οποία πρέπει οι ταξιδιώτες να γνωρίζουν εκ των προτέρων.
- να αναζητούν πληροφορίες από τους τοπικούς φορείς για την πιθανότητα ύπαρξης δηλητηριωδών φιδιών, σκορπιών και αραχνών στην περιοχή του ταξιδιού.
- να αποφεύγουν περιπάτους με γυμνά πόδια ή με ανοικτά σανδάλια εκεί όπου υπάρχει μεγάλη πιθανότητα ύπαρξης δηλητηριωδών φιδιών, αραχνών και σκορπιών. Αντίθετα συστήνονται μπότες ή κλειστά υποδήματα και μακριά παντελόνια.
- να μην τοποθετούν τα χέρια ή τα πόδια εκεί όπου μπορεί να κρύβονται δηλητηριώδη φίδια, αράχνες ή σκορπιοί.
- να προσέχουν ιδιαίτερα σε εξωτερικούς χώρους κατά τις νυχτερινές ώρες.
- να εξετάζουν το ρουχισμό και τα υποδήματα για κρυμμένα φίδια και να τινάζουν τα ενδύματα και τα υποδήματα προτού τα φορέσουν.